

**Myrmekologický průzkum lokality Studénka – Mošnov ve vztahu k modrásku bahennímu
(*Phengaris nausithous*)**

2025

**RNDr. Klára Bezděčková, Ph.D.
Pavel Bezděčka**

Obsah

Úvod	3
Metody	3
Zkoumané plochy	3
Charakteristika zkoumaných ploch a výsledky průzkumu	6
Plocha 1.	6
Plocha 2.	7
Plocha 3.	7
Plochy 4. až 7.	8
Plocha 8. a 9.	9
Plochy 10. až 12.	10
Plochy 13. až 17.	11
Shrnutí	12
Doporučení	12
Literatura	13

Úvod

Vybudováním nového železničního oblouku mezi tratěmi Studénka – Mošnov a Studénka – Suchdol nad Odrou dojde k odříznutí louky na ploše č. 1 (viz mapa níže) od okolí. Na této louce se dlouhodobě vyskytuje populace motýla modráska bahenního (*Phengaris nausithous*) a existuje obava, že výstavbou drážního tělesa dojde k izolaci této populace a její postupné degradaci.

Vzhledem k tomu, že housenky modráska bahenního velkou část svého vývoje prodělávají v hnízdech mravenců rodu *Myrmica*, provedli jsme během července a srpna 2025 průzkumy mravenců na dané lokalitě a v blízkém okolí. Cílem průzkumu bylo ověřit přítomnost mravenců rodu *Myrmica* a vyhodnotit potenciál okolních ploch pro možné šíření modráska bahenního. Během průzkumů jsme se nevěnovali jen mravencům, ale zaznamenávali jsme i přítomnost živné rostliny – krvavce totenu (*Sanguisorba officinalis*).

Metody

Základní metodou bylo systematické vyhledávání hnízd mravenců, doplňkovou odchyt jednotlivých exemplářů. Mravenci byli většinou určováni v terénu a vráceni na původní místo, jen v nezbytných případech, kdy bylo nutné posoudit diagnostické znaky v laboratoři, byl odebrán vzorek. Identifikace byla prováděna za pomoci ruční lupy (zvětšení 30 x), případně binokulárního mikroskopu Olympus SZX7 (max. zvětšení 112 x), podle klíče v publikacích Seifert (2018) a Czechowski et al. (2012). Nomenklatura byla převzata z Bolton (2025).

Zkoumané plochy

Pro průzkumy jsme vymezili území do vzdálenosti ca 1000 m od lokality s modrásky, což je dle kolegů lepidopterologů vzdálenost, kterou by měli modrásci bahenní bez problémů překonat. Na následující mapě jsme vyznačili 17 ploch, které jsme prozkoumali. Charakteristiku jednotlivých ploch a výsledky průzkumů najdete níže.

Obr. 1: Vymezení dílčích ploch

Na neoznačených plochách jsme průzkum nedělali. Jsou to plochy trvale zamokřené, neudržované s hustou mokřadní vegetací a charakterem mokřadu až močálu. Viz následující fotografie:

Obr. 2: Jedna ze silně podmáčených ploch na sledované lokalitě

Obr. 3: Typická vegetace podmáčených ploch v zájmové lokalitě

Charakteristika zkoumaných ploch a výsledky průzkumu

Plocha 1.

Nivní louka s výskytem modrásku bahenního (*Phengaris nausithous*). Během průzkumů pozorováno více jedinců.

Obr. 4: Plocha č. 1

Přítomnost živných rostlin krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*):

ano, čteně

Zjištěné druhy mravenců:

Myrmica rubra (Linnaeus, 1758)

Myrmica ruginodis Nylander, 1846

Myrmica scabrinodis Nylander, 1846

Tetramorium cf. *caespitum* (Linnaeus, 1758)

Lasius niger (Linnaeus, 1758)

Lasius flavus (Fabricius, 1798)

Formica cunicularia Latreille, 1798

Výsledek:

Populace všech tří druhů mravenců rodu *Myrmica* jsou zde silné. Potenciál lokality pro zachování modrásku bahenního je dobrý. Je třeba provádět údržbu kosením každoročně buď do poloviny června, nebo později od poloviny září.

Upozornění:

Z plochy č. 2 sem proniká rákos obecný (*Phragmites australis*).

Plocha 2.

Navazuje na plochu 1. Původně asi stejně kvalitní nivní louka je v současnosti zcela zarostlá rákosem obecným. Výskyt modráška bahenního nebyl zaznamenán.

Levá polovina snímku = plocha 1., pravá polovina snímku = plocha 2.

Obr. 5: Plocha č. 2

Přítomnost živých rostlin krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*):
ne

Zjištěné druhy mravenců:
Myrmica ruginodis Nylander, 1846

Výsledek:
Populace mravenců *Myrmica ruginodis* velmi slabá, nalezena jen dvě hnízda a několik jedinců. Potenciál lokality pro přítomnost modráška bahenního je nulový.

Upozornění:
Rákos obecný se z této plochy šíří do okolí a ohrožuje sousední plochu 1.

Plocha 3.

Pole. V roce 2025 zde pěstováno proso seté (*Panicum miliaceum*).

Plochy 4. až 7.

Udržované nivní louky.

Přítomnost živných rostlin krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*):
ano, místy četně

Zjištěné druhy mravenců:

- Myrmica rubra* (Linnaeus, 1758)
- Myrmica ruginodis* Nylander, 1846
- Myrmica scabrinodis* Nylander, 1846
- Lasius niger* (Linnaeus, 1758)
- Lasius flavus* (Fabricius, 1798)
- Formica cunicularia* Latreille, 1798

Výsledek:

Populace všech tří druhů mravenců rodu *Myrmica* jsou zde dobré. Potenciál lokalit pro šíření modráška bahenního je také dobrý. Je třeba provádět údržbu kosením každoročně buď do poloviny června, nebo později od poloviny září.

Plocha 8. a 9.

Méně udržované nivní louky.

Přítomnost živných rostlin krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*):

ano, velmi četná

Zjištěné druhy mravenců:

Myrmica rubra (Linnaeus, 1758)

Myrmica ruginodis Nylander, 1846

Myrmica scabrinodis Nylander, 1846

Lasius flavus (Fabricius, 1798)

Výsledek:

Populace všech tří druhů mravenců rodu *Myrmica* jsou slabé. Potenciál lokalit pro šíření modráška bahenního je dobrý. Je třeba provádět údržbu kosením každoročně buď do poloviny června, nebo později od poloviny září a vyhrabat stařinu.

Plochy 10. až 12.

Udržované nivní louky.

Přítomnost živných rostlin krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*):

ano, ale velmi slabá

Zjištěné druhy mravenců:

Myrmica rubra (Linnaeus, 1758)

Myrmica ruginodis Nylander, 1846

Myrmica scabrinodis Nylander, 1846

Lasius niger (Linnaeus, 1758)

Lasius flavus (Fabricius, 1798)

Výsledek:

Populace všech tří druhů mravenců rodu *Myrmica* jsou velmi slabé. Potenciál lokalit pro šíření modráška bahenního je nízký.

Plochy 13. až 17.

Udržované nivní louky.

Přítomnost živných rostlin krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*):

ano

Zjištěné druhy mravenců:

Myrmica rubra (Linnaeus, 1758)

Myrmica ruginodis Nylander, 1846

Myrmica scabrinodis Nylander, 1846

Tetramorium cf. *caespitum* (Linnaeus, 1758)

Lasius niger (Linnaeus, 1758)

Lasius flavus (Fabricius, 1798)

Formica cunicularia Latreille, 1798

Formica fusca Linnaeus, 1758

Formica pratensis Retzius, 1783

Výsledek:

Populace všech tří druhů mravenců rodu *Myrmica* jsou slabší až dobré. Potenciál lokalit pro šíření modráska bahenního je střední.

Shrnutí

V blízkém okolí lokality modráska bahenního u Studénky je řada ploch s dostatečnými populacemi tří druhů mravenců rodu *Myrmica* (*M. rubra*, *M. ruginodis* a *M. scabrinodis*) a současně i s živnou rostlinou modrásků bahenních.

Doporučení

Doporučujeme provedení podrobného lepidopterologického průzkumu zejména na plochách 4 až 9 a 13 až 17 a také posouzení možnosti řízeného transferu modráska bahenního na některé z těchto ploch.

Literatura

Bolton B. 2025: An online catalog of the ants of the world. – Available from <https://antcat.org> [přístup 3. 10. 2025]

Czechowski W., Radchenko A., Czechowska W. et Vepsäläinen K. 2012: The ants of Poland with reference to the myrmecofauna of Europe. – Museum and Institute of Zoology of the Polish Academy of Sciences and Natura optima dux Foundation, 496 pp.

Seifert B. 2018: The ants of Central and North Europe. – Lutra Verlags- und Vertriebsgesellschaft, Tauer, 408 pp. [přístup 3. 10. 2025]